

en enige in Nederland aangetroffen ladingen van uit België afkomstige schepen met Duitse bestemming¹ – die uit België afkomstige ladingen werden òf naar dat land geretourneerd òf overgenomen en met de Belgen verrekend.

*

De aanvoer van buiten af was, zoals eerder in dit hoofdstuk uiteengezet, in de eerste periode na de bevrijding volstrekt onvoldoende. Vandaar de veel te lage rantsoenen. Er kwam van december af enige verbetering in maar wat de burgerij aan voedingsmiddelen kreeg, was krap bemeten. Van maart '45 af kon men voorts per week, gelijk vermeld, één pakje sigaretten kopen. Materialen om de woningen te herstellen ontbraken. In december '44 werd opgeteld dat er in het bevrijde Zuiden ca. honderduizend woningen waren die geen andere schade hadden opgelopen dan dat er geen ruit meer heel was en er soms gaten zaten in het dak en in de muren; er werd toen een noodplan opgesteld teneinde te bereiken dat in die woningen althans één kamer weer glasdicht zou worden gemaakt en de rest van de woning zo goed mogelijk waterdicht. Daarvoor waren nodig vensterglas, asbestplaat, triplex, kalk, hout, metselstenen, dakpannen (zes miljoen), enz. enz. – evenwel: 'de voorhanden zijnde materialen zijn', aldus het College van algemene commissarissen, 'nog niet voor 10% voldoende om in elk huis één kamer te herstellen'²; hervatting van de productie was voorlopig niet mogelijk en invoer uit het buitenland was er niet want andere goederen bezaten een nòg hogere prioriteit.

Wij vermeldden al dat het Militair Gezag er naar streefde, de bevolking een dagelijks rantsoen te verstrekken van 1 800 calorieën (groente en fruit vielen buiten de rantsoenering). Hoog op de lijst van urgente voorzieningen stonden voorts kleding en schoeisel; het Militair Gezag ging er van uit dat er voor een half miljoen van de twee miljoen in het bevrijde Zuiden woonachtige personen iets van kleding en schoeisel moest worden aangevoerd. Dat lukte niet. Er werden in de eerste maanden van '45 via de *Shaef-Mission* textielgoederen ontvangen, maar die waren, constateerde het College van algemene commissarissen, 'van meer dan schan-

¹ *Overzicht MG*, p. 392. ² 'Kort verslag over de werkzaamheden van het College van algemene commissarissen voor landbouw, handel en nijverheid', p. 20.